

RIKOKSENTORJUNNAN ORGANISOINTI -alatyöryhmä

Pöytäkirja

15.2.2023, klo 10:00-12:00

Työryhmän kokous 3/2023

Osallistajat:

Aarne Kinnunen (OM) (pj)

Heidi Kankainen (SM)

~~Heli Nederström (OKM)~~

Susanna Hoikkala (STM)

~~Niina Huotari (VM)~~

Tuomas Pöyhönen (Poha)

Jari Yli-Pelkonen (Poha)

Janne Kivivuori (HY)

Joonas Jännäri (Kuntaliitto)

Kati Villgren (LUVN)

Markus Alanko (OM), sihteeri

Asiantuntijat: Marika Ahonen (Varsinais-Suomen hyvinvointialue), Ari Korhonen (Kuntaliitto)

1. Kokouksen avaus

Pidettiin esittäytymiskierros. Puheenjohtaja avasi kokouksen ja esitteli kokouksen asialistaa. Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja

3. Väkivallan ehkäisy Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

Marika Ahonen esitteli Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta ja miten sen alueella on tarkoituksena toteuttaa ja koordinoita väkivallan vastaista työtä, erityisesti lähisuhdeväkivallan. Väkivallan ehkäisy on osa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämistä. Väkivaltaongelmaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä tarkastellaan mahdollisimman laajasti, jotta sitä voidaan ymmärtää paremmin ja ehkäistä tehokkaasti. Paljon erilaisia palveluita tuottavien järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeässä roolissa väkivallan ehkäisyssä. Vaikka siihen ei ole lakisääteistä velvollisuutta, on Varsinais-Suomen hyvinvointialueella katsottu perustelluksi palkata väkivallan vastaisen työn koordinaattori. On tärkeää pystyä tuottamaan ja hyödyntämään tietoa väkivallasta sen aiheuttamista kustannuksista. Tässä myös eri toi-

Postiosoite

Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite

Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin

Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi

Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet

E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

mijoiden tuottaman tiedon kokoamisen tärkeys korostuu. Epävarmuustekijänä on se, että onko hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kuntiin jäänyt tarpeeksi osaavia työntekijöitä. Kuntien työntekijöiden osaamista halutaan tukea koulutuksella ja erilaisilla koulutusmateriaaleilla, missä käydään läpi väkivallan eri muotojen tunnistamista ja niiden puheeksi ottoa.

Ahosen esitystä seuranneessa keskustelussa nousi esiin kuntien turvallisuussuunnitelmat ja hyvinvointi-indikaattori. Indikaattoreita on saatavilla myös aluetasolla. Mietittiin myös olisiko perusteltua laatia hyvinvointialueelle oma turvallisuussuunnitelmassa, mihin voisi sisältyä erilaisia kuntakohtaisia painopisteitä. Myös tiedonkeruuta, esimerkiksi asukkaille suunnatuilla kyselyillä voisi toteuttaa alueellisesti sen sijaan, että kunnat toteuttaisivat niitä yksittäin. Alueellinen turvallisuussuunnittelutyö vähentäisi myös mahdollisten hyvinvointialueen eri teemoihin keskittyneiden koordinaattoreiden tarvetta osallistua jokaisen kunnan turvallisuussuunnittelutyöhön erikseen. Sama koski myös poliisin osallistumista. Esimerkiksi Varsinais-Suomen hyvinvointialue kattaa 27 kuntaa. Keskustelussa korostettiin rikollisuuden olevan hyvin moninainen ongelma eikä ole realistista odottaa, että hyvinvointialueet voisivat palkata useita rikoslajikohtaisia koordinaattoreita. Yleinen rikosentorjunnan koordinaattori voisi olla tähän toimiva ratkaisu. Se voisi tukea myös tärkeää järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä. Lopuksi todettiin, että rikosentorjuntaneuvosto olisi valmis tukemaan hyvinvointialueiden rikosentorjuntatyötä jakamalla mm. erilaisia hyviä käytäntöjä ja tarjoamalla koulutusta. Lisäksi puheenjohtaja huomautti, että työryhmän työssä ei välttämättä kannata pyrkiä yhteen malliin mikä olisi käytössä kaikilla hyvinvointialueilla.

4. Keskustelu rikosentorjunnan prioriteeteista ensi hallituskaudella

Keskustelun pohjaksi Alanko nosti viime kokouksessa pitämästään esityksestä ja työryhmän toimeksiantoon liittyen nuorisorikollisuuden ja jengiytymisen, tietoverkkoja hyödyntävän rikollisuuden, yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden, seksuaalirikokset sekä rikosentorjuntaan ja rikollisuuteen liittyvän tutkimuksen ja koulutuksen. Keskustelussa todettiin petosrikollisuuden kohdistuvan yksityishenkilöiden ja yritysten lisäksi mm. kuntiin. Rikollisuutta kohdistuu myös kansalaisosallistumiseen, mikä vähentää esimerkiksi ihmisten kiinnostusta hakea esimerkiksi kunta- tai eduskuntavaaliehdokkaaksi. Keskustelussa myös painotettiin, että on tärkeää vahvistaa ensin rikosentorjuntatyön koordinoitua hyvinvointialueilla, jotta voidaan edistää tärkeitä rikosentorjunnan painopisteitä hyvinvointialueilla. Työryhmä ehdotti keskeisiksi rikosentorjunnan painopisteiksi nuorisorikollisuuden ja jengiytymisen sekä tietoverkkoja hyödyntävän rikollisuuden torjunnan rikosentorjuntaneuvoston seuraavalle toimikaudelle. Nuorisorikollisuuden ja jengiytymisen torjunnassa huomioitaisiin myös nuorten rekrytoiminen järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Tietoverkkoja hyödyntävän rikollisuuden lisäksi keskityttäisiin myös sen pelon vähentämiseen, mikä on muiden rikostyyppien pelkoja huomattavasti yleisempää. Keskusteltiin myös seksuaalirikosten torjunnasta ja voitaisiinko tämä aihe yhdistää verkossa tapahtuvien rikosten torjuntaan. Näitä olisi mm. seksuaalinen häirintä ja grooming. Ensi hallituskaudella on myös tärkeää varmistaa kokonaisrikollisuuden seurantajärjestelmien jatkuvuus ja että niistä saataisiin tietoa myös hyvinvointialueiden tarpeisiin.

5. Rikosentorjuntaneuvosto ja hallitusohjelma

Puheenjohtaja kertoi lyhyesti, että tässä esitettyjä rikosentorjunnan tulevia painopisteitä pyritään saamaan hallitusohjelmaan mukaan yhdessä rikosentorjunnan organisoimisen ja rikosentorjuntaneuvoston asettamiseen liittyvän työn yhteydessä.

6. Keskustelu rikosentorjuntakoulutuksesta

Kivivuori esitteli aiheita. Yliopistollisen koulutuksen merkitys korostuu nykyään myös rikosentorjuntaan liittyvässä työssä. Rikosentorjunnassa mukana olevilla henkilöillä ei kuitenkaan merkittäväällä osalla ole rikosentorjuntaan liittyvää yliopistollista koulutusta. Kivivuori toivoi, että rikosentorjuntaneuvosto edistäisi seuraavalla toimikaudellaan kriminologista koulutusta, minkä pohjalle rikosentorjuntakoulutuksen pitäisi perustua. Tulevaisuudessa olisi siten mahdollista opiskella rikosentorjunnan

maisteriopintoja ja järjestää yliopistossa täydennyskoulutusta rikosentorjunnasta. Tämä vahvistaisi rikosentorjuntatyössä toimivien henkilöiden asiantuntemusta.

7. Muut asiat

Ei ollut muita asioita

8. Seuraava kokous

- 1.3.2023 klo 10:00-12:00 (Teams-kokous)

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 11:55